

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔/๒๕๔๓

วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๓

เรื่อง นายทะเบียนพระคราเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระคราเมืองก้าวหน้า

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพระคราเมืองได้ส่งเรื่อง ขอให้มีคำสั่งยุบพระคราเมืองก้าวหน้า ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๒ เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งยุบพระคราเมืองก้าวหน้าตามข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า นายทะเบียนพระคราเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพระคราเมืองก้าวหน้าเป็นพระคราเมืองตั้งแต่วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๒ ภายหลังที่นายทะเบียนพระคราเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพระคราเมืองก้าวหน้าแล้ว พระคราเมืองก้าวหน้ามิได้ดำเนินการใด ๆ เพื่อให้นายทะเบียนพิจารณาแต่อย่างใด ซึ่งเป็นการขัดกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กล่าวคือพระคราเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพระคราเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ทั้งนี้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพระคราเมือง คือภายในวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๒ แต่เนื่องจากเป็นวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นวันหยุดราชการ จึงครบกำหนด ๑๘๐ วัน ในวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพระคราเมืองก้าวหน้าตามมาตรา ๖๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงขอให้ศาลมีคำสั่งยุบพระคราเมืองก้าวหน้าตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ต่อไป

พระคราเมืองก้าวหน้าโดยเดขาดิการพระครามีหนังสือชี้แจงต่อศาลมีคำสั่งโดยเข้าใจว่า ๑๘๐ วัน คือความหมายเดียวกับ ๖ เดือน และไม่มีเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว ๑

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามเหตุผลที่นายทะเบียนพระคราเมืองเสนอมาว่า ภายหลังจากนายทะเบียนพระคราเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพระคราเมืองก้าวหน้าเป็นพระคราเมืองแล้ว พระคราเมืองก้าวหน้ามิได้ดำเนินการใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ เมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วัน นายทะเบียนพระคราเมืองจึงยื่นคำร้องต่อศาลมีคำสั่งเพื่อพิจารณา ส่วนเหตุผลที่ผู้ขอจัดตั้งพระคราเมืองนานนั้นไม่อาจฟังเป็นเช่นนั้นได้ เพราะจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย